

Brüsszel, 2026. április 22.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2023/0226 (COD)

17037/1/25
REV 1 ADD 1

AGRI 736
AGRILEG 210
ENV 1429
PI 233
CODEC 2178
PARLNAT

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az egyes új génkezelési technikák útján nyert növényekről és a belőlük származó termékekről, valamint az (EU) 2017/625 rendelet módosításáról szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2026. április 21-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. július 5-én jogalkotási javaslatot fogadott el az egyes új génkezelési technikák útján nyert növényekről (NGT-növények) és a belőlük származó élelmiszerekről és takarmányokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányulóan¹. A Bizottság a javaslatot 2023. július 6-án nyújtotta be a Tanácsnak.
2. A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 43. cikkén, 114. cikkén, valamint 168. cikke (4) bekezdésének b) pontján alapul (rendes jogalkotási eljárás).
3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal (EGSZB) és a Régiók Európai Bizottságával (RB) egyaránt konzultációra került sor. Az EGSZB 2023. október 26-án nyilvánított véleményt². Az RB 2024. április 17-én nyilvánított véleményt³.
4. Az Európai Parlament a javaslatért felelős bizottságként a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot (ENVI) jelölte ki, társbizottságként pedig a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottságot (AGRI). Jessica Polfjærdet (EPP, Svédország) újra kijelölték előadónak. A Parlament első olvasatban 2024. április 24-én fogadta el az álláspontját⁴.
5. A javaslat és a vonatkozó hatásvizsgálat ismertetésére a mezőgazdasági genetikai erőforrásokkal és a mezőgazdasági innovációval foglalkozó munkacsoport (mezőgazdasági innováció) 2023. július 10-i ülésén került sor. A munkacsoport a spanyol, a belga, a magyar és a lengyel elnökség alatt 16 további ülésen folytatta a javaslat vizsgálatát.
6. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. március 14-én megállapodott az elnökségnek az Európai Parlamenttel való tárgyalások megkezdésére adandó megbízásról⁵. Ennek alapján tárgyalásokra került sor az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal annak érdekében, hogy a második olvasatban mielőbb megállapodás szülessen. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. november 12-én rugalmasságot biztosított az elnökség számára a főbb lezáratlan kérdésekkel kapcsolatban⁶.

---

1 11592/23 + ADD 1.

2 14926/23.

3 9226/24.

4 10952/24.

5 6426/25.

6 14579/25.

7. A lengyel és a dán elnökség alatt – 2025. május 6-án, október 14-én, november 13-án és december 3-án – háromoldalú egyeztetésekre került sor. A társjogalkotók a háromoldalú egyeztetések utolsó fordulóján átfogó ideiglenes megállapodásra jutottak. Ezt a megállapodást ezt követően végleges kompromisszumos szövegbe foglalták.
8. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. december 19-én elvégezte a végleges kompromisszumos szöveg elemzését, és megerősítette a megállapodást⁷.
9. 2026. január 28-án az Európai Parlament ENVI bizottsága a végleges kompromisszumos szöveg mellett szavazott. Az ENVI Bizottság elnöke 2026. január 28-án levelet⁸ küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben tudatta, hogy amennyiben a Tanács továbbítja az Európai Parlamentnek a jóváhagyott álláspontját, a jogász-nyelvszaki ellenőrzés függvényében ő ajánlani fogja a plenáris ülésnek, hogy a Parlament a második olvasat során módosítások nélkül fogadja el a Tanács álláspontját. A levél mellékletében szereplő szöveg megegyezik azzal a szöveggel, amely iránt az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. december 19-én támogatását fejezte ki.

II. CÉL

10. A géntechnológiával módosított szervezetekre (GMO-k) vonatkozó hatályos uniós jogszabály 2001-es elfogadása óta jelentős előrelépés történt az olyan új géntechnológiai technikák kifejlesztése terén, amelyek a hagyományos nemesítési technikákhoz képest célzottabb, pontosabb és gyorsabb változtatásokat tesznek lehetővé a növények genetikai jellemzőiben.
11. A javaslat célja egyrészt az, hogy az uniós agrár-élelmiszeripari ágazat hozzá tudjon járulni az európai zöld megállapodásban, valamint „a termelőtől a fogyasztóig” és a biodiverzitási stratégiában foglalt innovációs és fenntarthatósági célkitűzésekhez, másrészt pedig hogy javuljon az ágazat versenyképessége, fenntartva egyúttal az egészség és a környezet magas szintű védelmét.

---

⁷ 16659/25, 16660/25.

⁸ 6131/26.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

12. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja a következő, a társjogalkotók által közösen elfogadott főbb elemeket tartalmazza:
13. A bizottsági javaslat **általános szerkezete** megmaradt, az NGT-növények két különböző kategóriáját különböztetve meg.
14. Az 1. kategóriába a hagyományos növényekkel egyenértékű NGT-növények tartoznak, vagyis azok, amelyek esetében az új génkezelési technikák útján bevezetett géntechnológiai módosítások természetes úton is előfordulhatnak, illetve hagyományos nemesítéssel is előidézhetők. Az ilyen növényekre ellenőrzési eljárás vonatkozik, amelynek során az illetékes nemzeti hatóság vagy a Bizottság megállapítja, hogy azok valóban egyenértékűek a hagyományos növényekkel. Ennek megerősítését követően az 1. kategóriájú NGT-növények mentesülnek a GMO-jogszabályok követelményei alól.
15. A 2. kategóriába olyan, összetettebb módosításokkal rendelkező NGT-növények tartoznak, amelyek nem tartalmazzak idegen DNS-t. Az ilyen növények a GMO-jogszabályokkal összhangban bejelentési eljárás vagy engedélyezési eljárás hatálya alá tartoznak. Az idegen DNS-t tartalmazó, géntechnológiával módosított növényekkel ellentétben a 2. kategóriájú NGT-növényekre vonatkoznak a GMO-jogszabályoktól való, korlátozott eltérések. Mindenekelőtt rugalmasabbak a kockázatértékelési és felügyeleti követelmények, és azok az adott növények kockázati profiljához igazíthatók.
16. Ami az 1. kategóriájú NGT-növényeknek a hagyományos növényekkel való **egyenértékűségére vonatkozó kritériumokat** illeti, mind a parlamenti, mind a tanácsi megbízatás kulcsfontosságú elemei megmaradtak. Ezen elemek közé tartoznak a géntechnológiai módosítások típusai, bizonyos módosítások méretének korlátozása, továbbá a géntechnológiai módosítások számára vonatkozó korlátozások minden egyes fehérjekódoló szekvencia és minden egyes növény tekintetében. Annak érdekében, hogy tükrözze a növényi genomok összetettségét, az egyes növényekre vonatkozó átfogó felső korlát figyelembe veszi a kromoszómakészletek számát.

17. A hagyományos növényekkel való egyenértékűsége vonatkozó kritériumok mellett a **fenntarthatósággal** kapcsolatos követelmények bevezetésére került sor az NGT-növények 1. kategóriába való besorolására vonatkozóan, mégpedig a rendelet egy új mellékletében foglalt, a tulajdonságok negatív jegyzéke (vagy kizárási listája) formájában. A negatív jegyzékben szereplő tulajdonságok úgy tekintendők, hogy káros hatást gyakorolhatnak a fenntarthatóságra. Ha valamely, az NGT-növény által hordozott és a géntechnológiai módosítás útján átvinni tervezett tulajdonság szerepel az említett jegyzékben, akkor az NGT-növény kizárásra kerül az 1. kategóriából, és ennek következtében engedélyezési, nyomkövethetőségi és felügyeleti követelmények, valamint a 2. kategóriájú NGT-növényekre vonatkozó egyéb rendelkezések hatálya alá tartozik.
18. Ha valamely, az NGT-növény által hordozott és a géntechnológiai módosítás útján átvinni tervezett tulajdonság pozitívan járulhat hozzá a fenntarthatósághoz, akkor a 2. kategóriájú NGT-növények bejelentői és kérelmezői részesülhetnek bizonyos szabályozási ösztönzőkben: ilyenek például a gyorsított kockázatértékelési eljárás, a díjmentesség és a benyújtás előtti fokozott tanácsadás.
19. Több biztosíték is kezeli az NGT-növények **szabadalmazásának** és a kapcsolódó hasznosításengedélyezési és átláthatósági gyakorlatoknak a lehetséges káros hatásaival összefüggő – például a nemesítők növényi biológiai anyagokhoz és technikákhoz való hozzáféréssel és a piaci koncentráció kockázataival összefüggésben meglévő – aggályokat.
20. A kompromisszum előírja egy magatartási kódexet, amelynek bizonyos kötelezettségvállalásokat kell tartalmaznia a szabadalmak jogosultjai és a hasznosítás engedélyezésére szolgáló platformok részéről. Bár a kódex önkéntes jellegű, a Bizottság köteles felügyelni annak kidolgozását, nyomon követni működését és adott esetben további intézkedéseket hozni, ideértve jogalkotási intézkedésekre irányuló javaslatok előterjesztését is.
21. Az átláthatóságot, a hozzáférést és a jogbiztonságot fokozza a szabadalmakra, illetve a közzétett szabadalmi bejelentésekre vonatkozó információknak, valamint egy, a szabadalmasok által benyújtandó, a tisztességes és észszerű feltételek mellett történő hasznosításengedélyezésre való hajlandóságra vonatkozó nyilatkozatnak a benyújtása is, amelyeket az 1. kategóriájú NGT-növény státuszra irányuló ellenőrzési kérelemmel együtt kell benyújtani és egy adatbázisban közzé kell tenni.

22. A Bizottság köteles iránymutatást közzétenni azzal a céllal, hogy segítséget nyújtson a gazdasági szereplőknek a növényekkel kapcsolatos szellemi tulajdont érintő kérdésekben, valamint létrehozni egy, az NGT-növények szabadalmaival foglalkozó szakértői csoportot, továbbá értékelni az NGT növények, tulajdonságok és technikák szabadalmazásának, valamint a kapcsolódó hasznosításengedélyezési és átláthatósági gyakorlatoknak a hatásait.
23. Az 1. kategóriájú NGT-növények mentesülnek a **címkézési** követelmények alól, kivéve a növényi szaporítóanyagaikat. A GMO-jogszabályok címkézési követelményei a 2. kategóriájú NGT-növényekre továbbra is alkalmazandók.
24. Sem az 1. kategóriájú, sem a 2. kategóriájú NGT-növények és termékek nem használhatók fel az **ökológiai** termelésben, annak ellenére, hogy az 1. kategóriájú NGT-növények és termékek mentesülnek a GMO-jogszabályok követelményei alól. Mindazonáltal az 1. kategóriájú NGT-növények és termékek ökológiai termelésben való véletlen vagy technikailag elkerülhetetlen jelenléte nem minősül az ökológiai termelésről szóló rendeletnek⁹ való meg nem felelésnek.
25. A 2. kategóriájú NGT-növényekre vonatkozó **együtt-termesztési intézkedések** továbbra is opcionálisak a tagállamok számára. Ezen túlmenően a tagállamoknak továbbra is lehetőségük van arra, hogy a területükön **megtiltsák a 2. kategóriájú NGT-növények termesztését**. A 2. kategóriájú NGT-növényekre tehát e tekintetben továbbra is a hatályos GMO-szabályok szerinti *status quo* alkalmazandó.
26. Egy, a tagállamok által végzett **ellenőrzésekről** szóló cikk anélkül nyújt biztosítékot az NGT-rendeletben foglalt rendelkezések hatékony végrehajtására, hogy – a hatályos jogszabályokból eredő ellenőrzési kötelezettségeken túlmutató – új kötelezettségeket vezetne be a tagállamok számára.

---

⁹ Az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2018/848 rendelet.

27. Az átfogó **felügyeleti** program megerősítésre került a következők tekintetében: az NGT-növények, tulajdonságok és technikák szabadalmazásának, valamint a kapcsolódó hasznosításengedélyezési és átláthatósági gyakorlatoknak a hatásai, az NGT-rendelet alkalmazásának az ökológiai ágazatra gyakorolt hatásai, továbbá az NGT-növények fenntarthatóságra gyakorolt hatásai.
28. A társjogalkotók a háromoldalú egyeztetések során megtárgyalt elemek túlnyomó többségét illetően kompromisszumos megfogalmazást tudtak találni. A Tanács a saját álláspontjában alkalmanként elfogadott a Parlament első olvasatbeli álláspontjában szereplő elemeket, így például „a gyomirtó szerekkel szembeni tolerancia” mint géntechnológiai módosítással bevitt tervezett tulajdonság kizárását az 1. kategóriából. Ezzel szemben a Tanácsnak nem állt módjában elfogadni a parlamenti álláspont bizonyos elemeit, így például az 1. kategóriájú NGT-növényekre és termékekre vonatkozó, az élelmiszerlánc egészében alkalmazandó címkézési követelményeket. Ezt azonban a társjogalkotók elfogadhatónak tartották a legutóbbi háromoldalú egyeztetésen megtárgyalt és elfogadott átfogó kompromisszumos csomagra tekintettel, amely mind a két fél részéről tartalmaz engedményeket, különösen a fenntarthatósággal kapcsolatos követelmények és az NGT-növények szabadalmazása területén.

IV. ÖSSZEGRZÉS

29. A Tanács álláspontja támogatja a Bizottság javaslatának célját, és teljes mértékben tükrözi azt a kompromisszumot, amelyet a Tanács és az Európai Parlament a Bizottság támogatásával elért a tárgyalások során.
30. A Tanács ezért úgy véli, hogy első olvasatban elfogadott álláspontja kiegyensúlyozottan tükrözi a tárgyalások eredményét, és hogy elfogadását követően a rendelet hozzá fog járulni az innováció elősegítéséhez, a fenntarthatóság növeléséhez, az EU agrár-élelmiszeripari ágazata versenyképességének fokozásához, valamint az egészség és a környezet magas szintű védelmének fenntartásához.